

AKCIONAR ILI MENADŽER? O KORPORATIVNOM UPRAVLJANJU U PRIVATNIM AKCIONARSKIM INVESTICIJAMA U POLJSKOJ

Privatni akcionarski fondovi igraju važnu ulogu na polju biznisa u poljskoj ekonomiji. Oni su u Poljskoj prisutni od samog početka reformi, i veoma su doprineli uspešnom razvoju mnogih biznisa.

Svrha ovog članka je da diskutuje o tome do kog nivoa se privatni akcionarski fondovi na tržištima koja se razvijaju, uključuju u menadžment i nadzor kompanije u koju investiraju. Na početku ćemo objasniti važnost privatnih tržišta kapitala u Poljskoj. Ovde slede opservacije o specifičnostima investicija privatnih akcionarskih fondova i njihovom uticaju na odbor kompanije u koju investiraju. Ovo je prvo predstavljeno sa opšte tačke gledišta, potom sa osvrtom na istraživanje koje je vršeno u Poljskoj kao ekonomiji sa tržištem koje se razvija. Sve gore navedeno, suočeno je sa «Principima korporativnog upravljanja za kompanije koje finansiraju privatne akcionarske kompanije» koje je sastavila Asocijacija poljskih privatnih akcionara.

Privatni akcionarski sektor u Poljskoj

Poljska je postala dinamično tržište za investicije privatnog akcionarskog kapitala. Ekonomska stabilizacija zemlje i visok rast, dali su jaku osnovu za razvoj finansijskog sektora u kom privatni akcionarski fondovi mogu naći vredne mogućnosti za investiranje.

Dok privatni akcionarski sektor rapidno raste u većini centralnoevropskih i istočnoevropskih zemalja (CEE), po mnogo čemu, Poljska je najrazvijenija industrija kapitala u regionu. U periodu između 1990 i 2003 godine, preko 40 fondova kapitala, finansijskih i privatnih institucija, delovalo je u Poljskoj. Ukupan iznos investicija privatnog akcionarskog kapitala u navedenom periodu iznosio je 1759 miliona američkih dolara, dok je 1051 miliona raspoloživo za investiranje. 2003. godine, investicije u Poljsku vredele su 177 miliona (rast od 47% tokom prethodnog perioda) a 2004. godine vredeo je 134 miliona.

Evolucija privatnog akcionarskog sektora u Poljskoj prošla je kroz tri faze. Prva faza razvoja javila se u periodu 1990-1994 i sastojala se od postavljanja osnova za industriju u obnavljanje preduzetništva u post-komunističkoj ekonomiji, od strane evropskih i američkih institucija. Druga faza ekspanzije događala se u periodu od 1995-1997 godine, kada je poljska ekonomija uživala u snažnom rastu GDP-a (7% u 1995, 6% u 1996 i 6,8% u 1997). Faza korekcije dešavala se u periodu od 1998 – 2003, sa jakim padom novoprikupljanog kapitala i velikim brojem transakcija koje su pratile krizu u poljskoj ekonomiji poslednjih godina.

Nakon ulaska zemlje u EU 2004 godine, poljska ekonomija vratila se na pravi put (GDP je iznosio 3,4% u 2005, a 5,8% u 2006). Ovaj rast bio je praćen rastom aktivnosti privatnih akcionara. U septembru 2006, Enterprise Investors, vodeći i najstariji privatni akcionari, zatvorili su svoj najnoviji fond (Polish Enterprise Fund VI) sa ukupnim iznosom od 658 miliona eura, prikupivši sredstva za samo tri meseca. Ovo je najveći privatni investicioni fond formiran u CEE.

Specifičnosti privatnog akcionarskog kapitala i odbor investicione kompanije

Opšte

Kompleksnost koja leži iza upravljanja kompanijama, često se opisuje kroz odnos principal/agent, gde su vlasnici (akcionari) firme principal, a menadžeri su agenti. Ova vrsta veze donosi sa sobom različite tipove troškova zastupanja, a minimiziranje ovih troškova je jedan od glavnih zadataka korporativnog prava. Postoji razlika između odbora u javnim i privatnim kompanijama. U prvom slučaju, divergencija interesa između menadžera i vlasnika firme je veća nego u drugom.

OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU.

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL:

maturskiradovi.net@gmail.com